

РОБОТА 1

Задача 1.1.

Кидають дві монети. Знайти ймовірність того, що:

- 1) на обох монетах з'явиться «герб»,
- 2) хоча б на одній монеті з'явиться «герб»;
- 3) на жодній монеті не з'явиться «герб»;

Кидають три монети. Знайти ймовірність того, що:

- 4) на всіх монетах з'явиться «герб»;
- 5) хоча б на одній монеті з'явиться «герб»;
- 6) тільки на двох монетах з'явиться «герб»;
- 7) тільки на одній монеті з'явиться «герб»;
- 8) на жодній монеті не з'явиться «герб».

Кидають чотири монети. Знайти ймовірність того, що:

- 9) на всіх монетах з'явиться «герб»;
- 10) хоча б на одній монеті з'явиться «герб»;
- 11) тільки на одній монеті з'явиться «герб»;
- 12) тільки на двох монетах з'явиться «герб»;
- 13) тільки на трьох монетах з'явиться «герб»;
- 14) на жодній монеті не з'явиться «герб».

Кидають гральну кістку. Знайти ймовірність того, що на верхній грані з'явиться:

- 15) парне число очків;
- 16) «1» чи «6».

Кидають дві гральні кістки. Знайти ймовірність того, що на верхніх гранях з'являться наступні числа очків:

- 17) тільки парні,
- 18) одне парне, інше непарне;
- 19) сума яких парна;
- 20) сума яких непарна;
- 21) сума яких більше, ніж їхній добуток;
- 22) сума яких менше шести;
- 23) сума яких більше восьми.

Кидають три гральні кістки. Знайти ймовірність того, що на верхніх гранях з'являться наступні числа очків:

- 24) тільки парні,

- 25) одне парне, інші непарні;
- 26) сума яких парна;
- 27) сума яких непарна;
- 28) які всі однакові;
- 29) які всі різні;
- 30) сума яких поділяється на чотири;
- 31) сума яких поділяється на п'ять.

Задача 1.2. Слово складене з карток, на кожній з яких написана одна буква. Потім картки змішують і виймають без повернення по одній. Знайти ймовірність того, що букви виймаються в порядку заданого слова.

Слова по варіантах:

0) МАТЕМАТИКА	11) ПІДПРОГРАМА	22) ГІСТЕРЕЗИС
1) ПРОГРАМА	12) ПРОЦЕДУРА	23) СЕРДЕЧНИК
2) ПРОГРАМІСТ	13)	24) НАПІВПРОВІДНИК
3)	ПРИСВОЮВАННЯ	25) ТРАНЗИСТОР
ПРОГРАМУВАННЯ	14) УМОВА	26) ІНТЕГРАЛ
4) СТАТИСТИК	15) ПРОЦЕСОР	27) КАЛЬКУЛЯТОР
5) СТАТИСТИКА	16) ПАМ'ЯТЬ	28) ОБЧИСЛЮВАЧ
6) ПОДІЯ	17) ПРИСТРІЙ	29) ОПЕРАЦІЯ
7) ВИПАДКОВІСТЬ	18) ПЕРФОСТРІЧКА	30) АРИФМЕТИКА
8) ЙМОВІРНІСТЬ	19) ПЕРФОКАРТА	
9) АЛГОРИТМ	20) ФЕРИТ	
10) БЛОК-СХЕМА	21) МАГНІТ	

Задача 1.3. В урні міститься K чорних і H білих куль. Випадково виймають M куль. Знайти ймовірність того, що серед них є:

- а) P білих куль;
- б) менше, ніж P , білих куль;
- в) хоча б одна біла куля.

Значення параметрів K , H , M и P по варіантах приведені в табл. 1.

Таблиця 1

Варіант	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
K	5	5	6	6	7	4	8	6	4	5	7	8	6	4	8	5
H	6	6	5	5	4	5	6	7	7	6	4	6	5	6	6	6
M	4	5	4	5	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	5	5
P	2	3	2	3	2	2	3	4	2	3	2	3	3	3	2	4

Продовження таблиці 1

Варіант	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
<i>K</i>	7	5	6	5	6	6	6	8	6	5	6	5	6	6	4
<i>H</i>	4	7	5	7	7	8	5	6	7	7	7	7	8	7	7
<i>M</i>	5	4	5	5	5	5	5	5	4	4	6	5	5	5	4
<i>P</i>	3	3	2	4	3	4	4	3	3	2	3	3	3	2	2

Задача 1.4. Пристрій складається з трьох незалежних елементів, що працюють протягом часу T безвідмовно, відповідно, з імовірностями p_1 , p_2 і p_3 . Знайти ймовірність того, що за час T вийде з ладу: (V - № варіанта)

- а) тільки один елемент;
- б) хоча б один елемент;

Значення параметрів обчислити за наступними формулами:

$$k = |14,9 - V| \div 100$$

$$p_1 = 1 - k, \quad p_2 = 0,9 - k, \quad p_3 = 0,85 - k$$

Задача 1.5. У першій урні K білих і L чорних куль, а в другій урні M білих і N чорних куль. З першої урни випадково виймають P куль, а з другої — Q куль. Знайти ймовірність того, що серед вийнятих куль:

- а) усі кулі одного кольору;
- б) тільки три білих кулі;
- в) хоча б одна біла куля.

Значення параметрів K , L , M , N , P и Q по варіантах приведені в табл.2.

Таблиця 2

Варіант	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
<i>K</i>	6	5	4	7	5	5	5	5	6	6	8	6	3	3	3	3
<i>L</i>	4	5	5	3	4	6	7	8	3	5	6	7	8	7	6	5
<i>M</i>	5	4	5	6	7	7	6	7	5	5	5	5	5	6	6	6
<i>N</i>	7	8	8	3	4	3	4	5	6	3	5	4	7	4	5	6
<i>P</i>	3	2	2	3	1	3	2	4	3	2	4	2	2	3	1	4
<i>Q</i>	2	2	3	1	4	2	2	1	3	2	1	3	3	3	4	1

Варіант	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
<i>K</i>	3	5	4	4	4	4	4	4	4	7	7	7	7	7	7
<i>L</i>	4	3	9	8	7	6	5	4	3	2	4	5	6	7	8
<i>M</i>	6	4	7	7	8	7	7	7	7	4	8	4	4	4	8
<i>N</i>	7	9	3	4	3	5	6	7	8	8	5	6	7	4	5
<i>P</i>	2	2	3	2	4	2	3	3	1	4	3	2	3	1	3
<i>Q</i>	2	3	3	3	1	2	2	3	4	1	3	2	2	4	3

Задача 1.6. В урні міститься K чорних і білих куль, до них додають L білих куль. Після цього з урни випадково виймають M куль. Знайти ймовірність того, що усі вийняті кулі білі, припускаючи, що всі можливі припущення про первинний зміст урни рівноцінні.

Значення параметрів K , L і M по варіантах приведені в табл. 3.

Задача 1.7. В одній урні K білих і L чорних куль, а в другій — M білих і N чорних куль з першої урни випадково виймають P куль і опускають у другу урну. Після цього з другої урни також випадково виймають R куль. Знайти ймовірність того, що всі кулі, вийняті з другої урни, білі.

Таблиця 3

Варіант	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
K	4	3	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	3	3
L	2	4	3	2	4	4	4	3	3	3	4	4	4	4	4	4
M	3	4	4	3	4	2	3	2	3	4	2	3	4	5	2	3

Варіант	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
K	3	3	3	3	3	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
L	4	5	5	5	5	2	2	2	2	3	3	3	3	4	4
M	5	2	3	4	5	2	3	4	5	2	3	4	5	2	3

Значення параметрів K , L , M , N , P і R по варіантах приведені в табл.4.

Таблиця 4

Варіант	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
K	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	6	6	6	6	6
L	6	5	4	3	2	3	4	5	6	7	8	8	7	6	5	4
M	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	3	3	3	3
N	8	7	6	5	4	3	5	4	6	7	8	9	3	4	5	6
P	3	2	3	2	3	3	4	2	3	2	3	3	4	3	4	4
R	4	3	3	4	4	2	3	4	3	4	3	4	3	2	3	2

Продовження таблиці 4

Варіант	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
<i>K</i>	6	6	3	3	3	3	3	3	3	7	7	7	7	7	7
<i>L</i>	3	2	2	3	4	5	6	7	8	2	3	4	5	6	7
<i>M</i>	3	3	6	6	6	6	6	6	6	2	2	2	2	2	2
<i>N</i>	7	8	8	7	6	5	4	3	2	8	6	5	4	3	2
<i>P</i>	3	3	2	2	3	3	2	3	3	2	2	3	3	2	2
<i>R</i>	3	4	4	3	3	4	5	2	3	3	2	2	4	2	3

Задача 1.8. У піраміді стоять R гвинтівок, з них L з оптичним прицілом. Стрілець, стріляючи з гвинтівки з оптичним прицілом, може вразити мішень з імовірністю p_1 , а стріляючи з гвинтівки без оптичного прицілу — з імовірністю p_2 . Знайти ймовірність того, що стрілець вразить мішень, стріляючи з випадково взятої гвинтівки. Значення параметрів обчислити за наступними формулами:

$$k = |14 - V|,$$

$$p_1 = 0,95 - k/100, \quad p_2 = 0,6 - k/100,$$

$$R = 5 + k, \quad L = \begin{cases} 3, & V \leq 14, \\ 4, & V > 14. \end{cases}$$

Задача 1.9. У монтажному цеху до пристрою приєднується електродвигун. Електродвигуни поставляються трьома заводами-виготовлювачами. На складі є електродвигуни цих заводів відповідно в кількості M_1 , M_2 і M_3 штук, що можуть безвідмовно працювати до кінця гарантійного терміну з імовірностями відповідно p_1 , p_2 і p_3 . Робітник бере випадково один електродвигун і монтує його до пристрою. Знайти імовірності того, що змонтований і працюючий безвідмовно до кінця гарантійного терміну електродвигун поставлений відповідно першим, другим чи третім заводом-виготовлювачем. Значення параметрів обчислити за наступними формулами:

$$k = |14 - V|,$$

$$p_1 = 0,99 - k/100, \quad p_2 = 0,9 - k/100, \quad p_3 = 0,85 - k/100,$$

$$M_1 = 5 + k, \quad M_2 = 20 - k, \quad M_3 = 25 - k.$$

РОБОТА 2

Завдання

- 1) Переписати текст задачі, замінюючи всі параметри їхніми значеннями для розв'язуваного варіанта.
- 2) Визначити вихідні дані і результати.
- 3) Визначити придатні формули обчислення і виконати обчислення за допомогою мікрокалькулятора і таблиць.
- 4) Побудувати необхідні графіки.

Задача 2.1. У кожному з n незалежних випробувань подія A відбувається з постійною імовірністю p . Обчислити всі імовірності p_k , $k=0, 1, 2, \dots, n$, де k — частота події A . Побудувати графік імовірностей p_k — многокутник розподілу. Знайти найможливішу частоту. Значення параметрів n і p обчислити за наступними формулами:

$$n = \begin{cases} 11, & V \leq 10, p = 0,3 + V/100 \\ 10, & 10 < V \leq 20, \\ 9, & V > 20. \end{cases}$$

Відповідь записати у вигляді ряду розподілу випадкової величини X — кількість появи A в n випробуваннях.

Задача 2.2. У кожному з n незалежних випробувань подія A відбувається з постійною імовірністю p . Знайти ймовірність того, що подія A відбувається:

- а) точно G раз;
- б) точно L раз;
- в) менше, ніж M і більше, ніж F раз;
- г) менше, ніж R раз.

Значення параметрів n , p , G , L , M , F і R обчислити за наступними формулами:

$$\begin{aligned} n &= 500 + V \times 10; & p &= 0,4 + V/100; \\ G &= 220 + V \times 10; & L &= G - 30; \\ M &= G + 20 + V; & F &= G - 40 + V; R = G + 15. \end{aligned}$$

Задача 2.3. На телефонній станції неправильне з'єднання відбувається з імовірністю p . Знайти ймовірність того, що серед n з'єднань має місце:

- а) точно G неправильних з'єднань;
- б) менше, ніж L неправильних з'єднань;
- в) більше, ніж M неправильних з'єднань.

Значення параметрів p , n , G , L і M обчислити за наступними формулами:

$$\begin{aligned} D &= V \times 100 + 200, & p &= 1/D, & S &= \text{залишок } (V/7) + 1; \\ n &= S \times D, & G &= \text{залишок } (V/5) + 1; \\ L &= \text{залишок } (V/6) + 3, & M &= \text{залишок } (V/8) + 2. \end{aligned}$$

Задача 2.4. У кожному з n незалежних випробувань подія A відбувається з постійною імовірністю p . Знайти ймовірність того, що відносна частота k/n цієї події відрізняється по абсолютній величині від імовірності p не більше, ніж на $\varepsilon_1 > 0$, $\varepsilon_2 > 0$.

Значення параметрів n , p , ε_1 і ε_2 обчислити за наступними формулами:

$$\begin{aligned} n &= 600 - V \times 10, & p &= 0,85 - V/100; \\ \varepsilon_1 &= 0,0055 - V/10000; & \varepsilon_2 &= 2 \varepsilon_1. \end{aligned}$$

Задача 2.5. Випадкова величина X задана рядом розподілу

X	x_1	x_2	x_3	x_4
P	p_1	p_2	p_3	p_4

Знайти функцію розподілу $F(x)$ випадкової величини X і побудувати її графік. Обчислити для X її середнє значення MX , дисперсію DX і моду M_0 .

Значення параметрів x_1 , x_2 , x_3 , x_4 , p_1 , p_2 , p_3 , p_4 обчислити за наступними формулами:

$$\begin{aligned} R &= \text{залишок } (V/4) + 2; \\ x_1 &= V + 3, & x_2 &= x_1 + R, & x_3 &= x_2 + R, & x_4 &= x_3 + 2R, \\ p_1 &= \frac{1}{R + 5}, & p_2 &= \frac{1}{R + 3}, & p_3 &= \frac{41 + 33R + R^2 - R^3}{(R + 3)(R + 5)(8 - R)}, & p_4 &= \frac{1}{8 - R}. \end{aligned}$$

Задача 2.6. Випадкова величина X задана функцією щільності імовірності

$$p(x) = \begin{cases} 0, & x \leq 0, \\ x/K, & 0 < x \leq R, \\ 0, & x > R. \end{cases}$$

Знайти функцію розподілу $F(x)$ випадкової величини X . Побудувати графіки функцій $p(x)$ і $F(x)$. Обчислити для X математичне сподівання MX , дисперсію DX , моду M_0 і медіану M_e .

Значення параметрів K и R обчислити за наступними формулами:

$$K = 2 + V, R = \sqrt{2 \times K} .$$

Задача 2.7. Випадкова величина X задана функцією розподілу

$$F(x) = \begin{cases} 0, & x \leq 0, \\ x/K, & 0 < x \leq K, \\ 1, & x > K. \end{cases}$$

Знайти функцію щільності імовірності $p(x)$ випадкової величини X . Побудувати графіки функцій $p(x)$ і $F(x)$. Обчислити для X її середнє значення MX , дисперсію DX , моду M_o і медіану M_e . Значення параметра K обчислити за формулою

$$K = 3 + V.$$

Задача 2.8. Задана випадкова величина $X \in N(a, \sigma)$. Знайти ймовірність того, що ця випадкова величина приймає значення

а) в інтервалі $[c, b]$,

б) менше K ;

в) більше L ,

г) які відрізняються від свого середнього значення по абсолютній величині не більше, ніж на ε .

Значення параметрів c, σ, a, b, K, L і ε обчислити за наступними формулами:

$$a = V, \sigma = \text{залишок}(V/8) + 2, S = \text{залишок}(V/5) + 1,$$

$$c = V - S, b = V + 2S, K = V - S,$$

$$L = V + 2S, \varepsilon = \sigma/2.$$

Задача 2.9. Задана випадкова величина $X \in N(a, \sigma)$ і точки x_1, x_2, x_3, x_4, x_5 на числовій осі, що розділяють її на шість інтервалів. Знайти ймовірність того, що випадкова величина X приймає значення в цих інтервалах.

Значення параметрів $a, \sigma, x_1, x_2, x_3, x_4, x_5$ обчислити за наступними формулами:

$$a = V - 10, \sigma = \text{залишок}(V/6) + 3, S = \text{залишок}(V/4) + 2,$$

$$T = \text{залишок}(V/3) + 1, x_1 = V - 15 - S, x_2 = V - 12 - T,$$

$$x_3 = V - 5 - S, x_4 = V - T, x_5 = V + S.$$